

СТАНДАРТИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДИСЦИПЛИНАРНО ПРОИЗВОДСТВО ПО ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА ОТ ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Със стандартите се предвиждат правила за осъществяване на дейността по установяване на дисциплинарни нарушения и налагане на дисциплинарни наказания на съдиите, прокурорите и следователите (магистратите).

Целта на стандартите е да гарантират пълната прозрачност, обективност и справедливост на дисциплинарния процес, да създадат единна практика в дисциплинарното производство с единен подход и начин на събиране на доказателства, като на дисциплинарно привлечения магистрат се осигури право на защита в пълен обем.

Дисциплинарната отговорност, която е създадена с цел да се осигури отчетността на съдебната власт в полза на гражданите, не трябва да служи като средство за сплашване на магистрата и за засягане независимостта на съдебната власт.

Недопустимо е в хода на дисциплинарното производство да се предприемат и извършват действия, които уронват честта и унижават достойнството на магистрата.

1. ПРОИЗВОДСТВО, ПРОВЕЖДАНО ОТ АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ, ПРИ ПРОВИНЕНИЕ НА МАГИСТРАТ

1. Когато до Административния ръководител на орган на съдебната власт достигне информация за извършено дисциплинарно нарушение от магистрат с оглед първоначалната информация, Административният ръководител може да започне проверка, с която да събере доказателства за съответното нарушение и по този начин да бъде ясен както на магистрата, така и на Административния ръководител обемът на извършеното нарушение, което всъщност е и обемът на самата проверка.

2. Проверката за дисциплинарното нарушение започва със Заповед, в която се описва самото нарушение, като следва да се изискат обяснения от магистрата.

3. Копие от Заповедта следва да бъде връчена на магистрата срещу когото започва проверката и да му се даде срок за обяснения. Срокът за обяснения следва да завършва в определен работен ден и съответно посочено време във Заповедта /пример: 07.08.2017г. до 16,30ч./. Това цели да даде възможност на магистрата до точно определен час да депозира своите писмени обяснения.

Ако магистратът желае да даде устни обяснения пред Административния ръководител, тези обяснения следва да бъдат протоколирани.

4. В хода на проверката могат да бъдат събрани всякакви доказателства с цел изясняване на фактичката обстановка. Когато се искат обяснения от лица, те следва да бъдат в писмен вид.

5. Когато Административният ръководител приключи проверката, което следва да става в кратък срок, той може да прекрати проверката със Заповед, може да наложи принудителна административна мярка по чл.327 от ЗСВ или да издаде нова Заповед, с която да образува дисциплинарно производство.

6. В Заповедта за образуване на дисциплинарното производство следва да се посочи целият обем на нарушението, който е констатиран. В това производство могат да се приобщат събраните в хода на проверката доказателства, което следва да се отрази в Заповедта за образуване на дисциплинарно производство.

7. В хода на дисциплинарното производство след съставянето на Заповедта, копие от нея се връчва на магистрата, срещу който се води производството и се дава

срок за писмени обяснения, който свършва в работен ден и час, посочен в Заповедта /пример: 07.08.2017г. до 16,30ч./.

8. В дисциплинарното производство могат да се събират нови доказателства и могат да се приобщават и тези, събрани в хода на проверката. При изискване на обяснения от трети лица те ще следва да са в писмен вид.

9. След приключване на дисциплинарното производство Административният ръководител дава възможност на магистрата, срещу когото се води производството, да се запознае със събраните доказателства. Удостоверяването на това действие следва да бъде в писмен вид.

10. Производството пред Административния ръководител следва да завърши със Заповед. Ръководителят може да прекрати дисциплинарното производство когато прецени, че не е извършено нарушение или е налице нарушение, което не следва да се санкционира с дисциплинарно наказание.

11. Когато прецени, че следва да наложи дисциплинарно наказание „Забележка“, Административния ръководител издава Заповед, в която следва да съдържа какво е нарушението, от кои доказателства се установява, както и мотиви за налагането на наказание „Забележка“.

12. Ако Административният ръководител прецени, че нарушението е по-тежко по своето естество и наказанието е от компетентността на ВСС, следва да спре дисциплинарното производство и да изпрати предложение до ВСС за налагане на по-тежко наказание.

13. Когато прекрати дисциплинарното производство Административният ръководител следва да съобрази срока за обжалване на тази Заповед и след влизането ѝ в сила може да наложи принудителна административна мярка по чл.327 от ЗСВ, ако нарушението е по образуването и движението на делата или по организацията на работата.

14. При всяко констатирано нарушение за Административният ръководител е пропоръчително да образува проверка, с която да събере данни за извършеното нарушение и неговия обем.

Проверката има за цел да изясни както естеството и обема на нарушението, така и поведението на магистрата. Същата има подготвителен характер.

15. Когато Административния ръководител прецени, че за извършеното нарушение, следва да наложи по-тежко наказание, което е от компетенцията на ВСС следва да образува дисциплинарно производство, като събере доказателства, след което да спре същото и да го изпрати по компетентност на ВСС.

Доказателствата служат за допълнителни мотиви към предложението на админ ръководител до ВСС.

II . ОБРАЗУВАНЕ НА ДИСЦИПЛИНАРНО ПРОИЗВОДСТВО ПРЕД СЪДИЙСКАТА И ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

1. Дисциплинарното производство започва по предложение за образуване, направено от лицата по чл. 312, ал. 1 от Закона за съдебната власт:

- съответния административен ръководител;
- по-горестоящ административен ръководител;
- Инспектората към Висшия съдебен съвет;
- министъра на правосъдието.

2. В предложението за образуване на дисциплинарно производство се излагат известните на предложителя факти и обстоятелства, от преценката на които може да се направи обосновано предположение за извършено дисциплинарно нарушение.

Към предложението се прилагат събраните до този момент доказателства.

3. При постъпило предложение за образуване на дисциплинарно производство съответната колегия на ВСС в съответствие с изискването на чл. 316, ал. 6 от Закона за съдебната власт е длъжна да изпрати преписи от предложението за налагане на дисциплинарно наказание и приложените към него писмени доказателства на лицето, привлечено към дисциплинарна отговорност. Съобщението се извършва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

В 7-дневен срок от получаване на съобщението привлеченото към дисциплинарна отговорност лице има право съгласно чл. 316, ал. 7 от Закона за съдебната власт да направи писмени възражения и да посочи доказателства.

4. Предложението за образуване на дисциплинарно производство се разглежда незабавно след представяне на писмено възражение или след изтичане на 7-дневния срок за писмено възражение, за да не се допусне необосновано удължаване на 7-дневния срок по чл. 316, ал. 1 от Закона за съдебната власт за издаване на акт по чл. 310, ал. 1.

Препис от решението за образуване на дисциплинарно производство се изпраща на лицето, привлечено към дисциплинарна отговорност. Съобщението се извършва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. В 7-дневен срок от получаване на съобщението лицето, привлечено към дисциплинарна отговорност, може да представи писмен отговор и да посочи доказателства.

5. Когато предложението е необосновано или очевидно неоснователно, съответната колегия на Висшият съдебен съвет може да откаже да образува дисциплинарно производство с мотивирано решение. Решението за отказ да се образува дисциплинарно производство може да бъде обжалвано от предложителя по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

4. В съответствие с чл. 313, ал. 3 от Закона за съдебната власт до връчването на акта за налагане на дисциплинарно наказание на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице не може да се разгласяват факти и обстоятелства във връзка с дисциплинарното производство.

Всяка информация и действия, свързани с името на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице, образуването и провеждането на дисциплинарното производство, са поверителни и не могат да се разгласяват без писмено изразено съгласие или искане на магистрата.

Когато деянието, за което се образува дисциплинарно производство, е станало публично известно чрез медийни публикации, се предоставя информация относно започването на дисциплинарите действия, етапа на производството и приключването му.

III. ПРОВЕЖДАНЕ НА ДИСЦИПЛИНАРНОТО ПРОИЗВОДСТВО

1. Дисциплинарният състав се определя по реда и в срока по чл. 316, ал. 2 и 3 от ЗСВ. Дисциплинарно привлеченото лице може да поиска отстраняване на член от

дисциплинарния състав при наличие на обстоятелства, пораждащи основателно съмнение в неговата непредубеденост и лична незаинтересованост.

Съответната колегия на Висшия съдебен съвет е длъжна да се произнесе по искането за отстраняване с мотивирано решение в тридневен срок.

2. Дисциплинарно привлеченото лице може да бъде представявано от адвокат, от лицата по чл. 32, т. 2 от Гражданския процесуален кодекс или от друго избрано от него лице с писмено пълномощно с нотариална заверка на подписа, в съответствие с чл. 18, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс във вр. с чл. 328 от Закона за съдебната власт.

3. Дисциплинарният състав изяснява фактите и обстоятелствата по извършеното нарушение, като събира гласни, писмени и веществени доказателства, включително чрез делегиран свой член, както и да изслушва вещи лица, по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Извършените от дисциплинарния състав процесуални действия се документират със съставянето на призовки, протоколи и др.

4. За действия, които накърняват престижа на съдебната власт по смисъла на чл. 307, ал. 3, т. 3 от Закона за съдебната власт, се считат тези, за които е установено, че са в разрез с утвърдените в обществото разбирания за благоприличие и компрометират честта на съдията, прокурора или следователя в професията и обществото.

За нарушения на Кодекса за етично поведение на българските магистрати по смисъла на чл. 307, ал. 3, т. 3 от Закона за съдебната власт, подлежащи на дисциплинарно разследване, се приемат случаите на трайно или особено неприемливо нарушение на етичните правила, а не всички прояви на неспазване на добрата практика за професионално поведение.

Дисциплинарнонаказващият орган е длъжен във всеки конкретен случай на твърдяно дисциплинарно нарушение на професионалната етика и морал да запълни етичната норма с фактическото съдържание на деянието.

5. Тълкуването на закона, преценката на доказателствата и фактите, които магистратите извършват при постановяване на актовете си, не водят до дисциплинарна отговорност, освен случаите на злоумишлени действия и груба небрежност.

6. Налагането на всяко наказание във всички случаи трябва да става без ненужно забавяне.

Дисциплинарното производство приключва в срок до три месеца от образуването му. При дисциплинарни производства с фактическа и правна сложност, по решение на съответната колегия на Висшия съдебен съвет този срок може да бъде продължен до 6 месеца.

Дисциплинарният състав взема необходимите мерки за своевременно приключване на производството, като в срок от три дни след конституирането му изготвя график за датите на заседанията и дава указания към предложителя и привлечения към дисциплинарна отговорност за представяне на писмени, гласни или веществени доказателства.

Удължаването на сроковете по чл. 316, чл. 319 и чл. 320 от Закона за съдебната власт се допуска по решение на съответната колегия на Висшия съдебен съвет при възникнали особени и непредвидими обстоятелства.

7. Решението на съответната колегия на Висшия съдебен съвет за временно отстраняване от длъжност на дисциплинарно привлеченото лице на основание чл.230 от ЗСВ се взема при изключителни обстоятелства, само ако продължаване дейността от магистрата би довело до нови провинения или затруднения. За периода на временното отстраняване от длъжност на основание чл.230 от ЗСВ на съдията, прокурора или следователя се заплаща месечно възнаграждение в размер на минималната за страна работна заплата.

8. Мотивите за взетото решение по чл. 320, ал. 6 от Закона за съдебната власт се съобщават по реда на Административнопроцесуалния кодекс в съответствие с чл. 320, ал. 8 от Закона за съдебната власт. На привлеченото към дисциплинарна отговорност лице се предоставят преписи от решението на дисциплинарния състав, както и протоколираните съображения, изказани от членовете на съответната колегия на Висшия съдебен съвет в проведеното заседание.

IV. ИНДИВИДУАЛЕН ПЛАН НА МАГИСТРАТА ПО ЧЛ.204а, АЛ.5 И ПО ЧЛ.325 ОТ ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

С изменението на Закона за съдебната власт / ДВ бр.62 от 2016 г./ законодателят регламентира правната фигура на „индивидуален план“ за подобряване работата на магистрата, в случаите по чл.204а и чл.325 ЗСВ. Съобразявайки отговорността, която магистратите носят пред обществото, както и натовареността в работа, законодателят е счел за разумно да се предприемат мерки, подпомагащи магистратите при възникнали, но отстраними в сравнително кратки срокове проблеми.

Целта на изработването на индивидуалния план е да се преодолеят настъпили в работата на съдии, прокурори и следователи недостатъци – неспазване на законоустановени срокове, предвидени в процесуалните закони, неправилно прилагане на материални закони поради недостатъчна компетентност и опит, неоправдани бездействия при организация на работата.

Средствата за постигане на тази цел са индивидуални и следва да бъдат съобразени с конкретната причина за допуснатите пропуски от магистрата и съответните предвидени от закона мерки за тяхното отстраняване.

Правната възможност по чл.204а, ал.5 ЗСВ за изготвяне на индивидуален план за професионално развитие на магистрата съобразно установени специфични нужди от придобиване на професионални умения, е вид превантивна мярка за предотвратяване задълбочаване на възникнал проблем и образуване на санкционни производства.

Индивидуалният план за работа на магистрата при условията на чл.325 ЗСВ е мярка в защита на магистрата при наличие на извънредни обстоятелства, довели до проблеми в работата му, но преодолими по своята същност.

По своята същност индивидуалният план за преодоляване неблагоприятията в работата на магистрата следва да бъде средство за защита на неговите интересите и евентуално неизпълнение не следва да бъде обвързвано със санкции и да се възприема като основание за дисциплинарно наказание.

1. Изготвянето на индивидуален план по чл.204а, ал.5 ЗСВ се извършва при наличието на открита процедура по атестиране на съдия, прокурор или следовател по негова инициатива. Той сезира съответната комисия по атестиране и конкурси към

колегиите на ВСС за желанието си и може да посочи специфичните нужди за развитие на професионалните му познания и умения.

2. Съответната комисия по атестиране и конкурси към колегията на ВСС във възможно най-кратък срок, с участие на магистрата изготвя индивидуален план за професионалното му развитие, като за целта се предвидят участия в семинари, обучителни мероприятия от програмата на Националния институт на правосъдието и др. мерки, в зависимост от индивидуалната необходимост за преодоляване на констатираните проблеми.

3. Административният ръководител на магистрата следва да подпомогне изпълнението на този индивидуален план, като му осигури време за посещение на мероприятията, при необходимост да изготви и друг индивидуален план за конкретно преодоляване на просрочия, изготвяне на актове, извършване на определени процесуални действия и др.

4. Индивидуалният план по чл.325, ал.2 ЗСВ, чрез който може да бъде отложено за срок до шест месеца изпълнението на наложено дисциплинарно наказание, е правна възможност за подпомагане на магистрат, при извънредно възникнали затруднения в работата му. Поради това, правото по ал.2 може да бъде упражнено само веднъж в рамките на неговата професионална кариера, независимо от броя на назначаванията.

5. Наказващият орган – съответният административен ръководител или дисциплинарният състав на съответната колегия – следва да изготви индивидуален план за професионално развитие на магистрата, включващ мерки за преодоляване на установените недостатъци в работата и подготовката на съдията, прокурора или следователя, във вид, възможен за изпълнение и съобразен с личността на магистрата.

6. Когато наказващият орган прецени, че по отношение на провинилото се лице може да бъде приложена разпоредбата на чл.325, ал.2 ЗСВ, ведно с предложение на налагане на наказание, следва да представи пред съответната колегия на ВСС и изготвен индивидуален план, в който се съдържа подпис на магистрата, че е запознат с условията на плана.

7. Съответната колегия на ВСС може да изменя така предложения индивидуален план само със съгласието на вносителя на предложението и на магистрата.

8. Съответната колегия на ВСС, след обсъждане на фактите по извършеното нарушение, гласува дали да бъде наложено дисциплинарно наказание. Ако бъде наложено такова по чл.308, ал.1, т.1, 2 или 3, при приложен индивидуален план, гласува и отлагане изпълнението на наложеното наказание.

9. При представен индивидуален план за отлагане изпълнението на наказанието, съответната колегия на ВСС не може да откаже прилагането на ал.2, тъй като окончателното решение за изтърпяване на наказанието ще се вземе при условията на ал.4 ЗСВ.

10. След изтичане на установения в индивидуалния план срок за изпълнение, органът по ал.3, който го е изготвил, представя пред съответната колегия на ВСС доклад за изпълнението му, като предварително е запознал заинтересования магистрат със съдържанието. В случай на отразено неизпълнение на целия или част от плана, магистратът може да представи свое възражение пред съответната колегия на ВСС преди разглеждане в пленарно заседание.

11. Съответната колегия на ВСС в свое решение изразява становище по доклада и по необходимостта от изпълнение на наложеното наказание.

12. Решението на колегията на ВСС по т.11 подлежи на обжалване пред Върховен административен съд при спазване процедурата на АПК.